

دعای اصحاب اعراف (قرآن)

اصحاب اعراف زمانی که به ناگاه چشمتان به دوزخیان می‌افتد، از اینکه با آنان محشور شده، در **آتش** شوند، به خدا پناه می‌برند.

فهرست مندرجات

۱ - قرار نگر فتن در زمره ستمگران

۱.۱ - توضیح آیت

۱.۲ - نکته

۲ - بیان ویس

۳ - منبع

قرار نگر فتن در زمره ستمگران

اصحاب اعراف پس از مشاهده جهنمیان، برای دور ماندن از **ایتلا** به سر نوشت ستمگران، **دعا** می‌کنند که در گروه آنان قرار نگیرند:
• «وَبَيْنَهُمَا جَبَلٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَّغْرُفُونَ كُلًّا مِّنْ أَسْمَائِهِمْ وَنَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ؛ و در میان آن دو (= بهشتیان و دوزخیان)، جبابی است؛ و بر **اعراف**» مردانی هستند که هر یک از آن دو را از چهره‌شان می‌شناسند؛ و به بهشتیان صدا می‌زنند که: «درود بر شما باد!» اما داخل **بهشت** نمی‌شوند، در حالی که **امید** آن را دارند.»

[۱] اعراف/سور ۷، آیه ۴۶.

[۲] طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۴، ص ۲۶۱.

• «وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ؛ و هنگامی که چشمتان به **دوزخیان** می‌افتد می‌گویند: «پروردگارا! ما را با گروه ستمگران قرار مده!»»

[۳] اعراف/سور ۷، آیه ۴۷.

[۴] طبرسی، فضل بن حسن، جوامع الجامع، ج ۱، ص ۶۵۹.

[۵] عر و سی حوزی، عبدعلی بن جمعه، تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۴.

← توضیح آیت

«تلقاء» بر وزن تبیان و در اصل مصدر از «لقى یلقى» است، و لیکن در اینجا در معنای جهت لقاء استعمال شده، ضمیر جمعی که در «ابصارهم» و در «قالوا» است به رجال برمی‌گردد. و اگر از نگاه کردن به اصحاب نار به جمله «صرفت ابصارهم» تعبیر فرموده، گویا برای این بوده که **انسان** به اختیار خود میل ندارد به چیزی که نگاه به آن باعث ناراحتی است نگاه کند، آنهم در مثل آتش دوزخی که تلخ‌ترین و دشوارترین عذاب‌هاست؛ و لیکن معمولاً در چنین مناطری از جهت **اضطراب** نفس و سراسیمگی که در دل نمی‌پیدا می‌شود، گاهی بدون **اختیار** گوشه چشمی به سوی آن منظره باز می‌کند، و در این باز کردن چشم، آن‌قدر بی‌اختیار و بی‌میل است که گویی شخص دیگری چشم او را باز کرده، از این جهت است که می‌فرماید: «و زمانی که گردانیده می‌شود چشم‌هایشان به طرف دوزخ، و نفرموده «و اذا نظروا و وقتی که نگاه کنند به آنان».

بنابراین معنای **آیه** چنین می‌شود: و زمانی که **اصحاب اعراف** به ناگاه چشمتان به اصحاب آتش می‌افتد، به **خدا** پناه می‌برند از اینکه با آنان محشور شده، در آتش شوند، و می‌گویند: «ربنا لا تجعلنا مع القوم الظالمین».

[۶] طباطبایی، محسن، المیزان فی تفسیر القرآن، ترجمه موسوی همدانی، ج ۸، ص ۱۶۳ ۱۶۳.

← نکته

البته این را هم باید بگویم که این‌گونه دعا کردن اصحاب اعراف، دلیل بر این نیست که از منزلت و مقامشان ساقط شده؛ از همین جهت می‌ترسند مبدا به **آتش** روانه شوند، برای اینکه از این‌گونه دعاها **پیغمبران اولوالعزم** و **انبیا** و بندگان صالح خدا و **ملائکه** مقربین نیز می‌کردند و این دلالت بلکه کوچک‌ترین **اشعار** هم ندارد بر اینکه صاحب این دعا از مقام رفیعش ساقط گشته و فعلاً دچار **حیرت** شده است.

پانویس

۱. ↑ اعراف/سور ۷، آیه ۴۶.
۲. ↑ طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۴، ص ۲۶۱.
۳. ↑ اعراف/سور ۷، آیه ۴۷.
۴. ↑ طبرسی، فضل بن حسن، جوامع الجامع، ج ۱، ص ۶۵۹.
۵. ↑ عروسی حویزی، عبدعلی بن جمعه، تفسیر نور الثقلین، ج ۲، ص ۳۴.
۶. ↑ طباطبایی، محسنین، المیزان فی تفسیر القرآن، ترجمه موسوی همدانی، ج ۸، ص ۱۶۳.
۷. ↑ طباطبایی، محسنین، المیزان فی تفسیر القرآن، ترجمه موسوی همدانی، ج ۸، ص ۱۶۳.

منبع

مرکز فرهنگ و معارف قرآن، فرهنگ قرآن، ج ۳، ص ۲۰۴، برگرفته از مقاله «دعای اصحاب اعراف».

رده‌های این صفحه: [اصحاب اعراف](#) | [دعا](#) | [دعاهای قرآنی](#) | [موضوعات قرآنی](#)